

PRIM MINISTRU

299. 30.07.2026

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, precum și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, inițiată de domnul senator UDMR Antal István-Loránt împreună cu un grup de parlamentari UDMR (Bp. 178/2026).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul ca:

- persoanele care au contribuit la sistemele de pensii neintegrate să beneficieze și de prevederile legale aplicabile celor asigurați în sistemul public de pensii;

- tarifele plătite către Poșta Română pentru transmiterea drepturilor de pensii neintegrate să fie asimilate celor aferente sistemului public de pensii;

- Casa Națională de Pensii Publice să coordoneze schimbul, accesarea și prelucrarea de către sistemele neintegrate a datelor necesare

în cadrul sistemului informatic european și să asigure accesul la platforma digitală.

De asemenea, se propune completarea *Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul reglementării impozitului pe profit al caselor de pensii ale cultelor religioase, iar contribuțiile de asigurări sociale aferente veniturilor din salarii și asimilate salariilor realizate de persoanele fizice asigurate în sistemele de asigurări neintegrate în sistemul public de pensii în legătură cu calitatea de asigurat în aceste sisteme să se achite, obligatoriu, în fondul casei de pensii competente din cadrul sistemului respectiv.

II. Observații

1. Reforma sistemului public de pensii s-a impus ca o necesitate a asigurării elementului de sustenabilitate, sens în care a fost necesară operarea anumitor corecții, urmărindu-se asigurarea echității pentru pensionari și sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung.

Începând cu 1 septembrie 2024, sistemul public de pensii din România este reglementat de *Legea nr. 360/2023*, act normativ care are la bază ca principii fundamentale:

- *principiul unicității*, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public de pensii bazat pe aceleași norme de drept, pentru toți asigurații sistemului;

- *principiul obligativității*, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale exercitându-se corelativ cu îndeplinirea obligațiilor;

- *principiul contributivității*, potrivit căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice, care contribuie la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

Sisteme proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii reprezintă sistemele de pensii ale căror organizare și funcționare sunt reglementate de acte normative diferite, respectiv sistemul de asigurări sociale al avocaților (*Legea nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, cu modificările*

și completările ulterioare), sistemul de pensii al notarilor publici (*Legea nr. 39/2020 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale al notarilor publici din Romania, cu modificările și completările ulterioare*), sistemele proprii de asigurări sociale ale cultelor recunoscute de lege (*Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, cu modificările și completările ulterioare*), precum și sistemul pensiilor militare de stat (*Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare*).

Analiza sistemului de pensii constituie una din măsurile asumate și aprobate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

În cadrul PNRR s-a propus reforma sistemului de pensii, inclusă la momentul elaborării PNRR în cadrul Componentei 8 – Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii, componentă care cuprinde o serie de reforme și investiții menite să abordeze principalele provocări cu care se confruntă sistemul public de pensii.

Potrivit celor angajate prin acest document strategic național, sistemul de pensii va fi reformat, refăcut și pus pe baze solide, prin intermediul unui cadru legislativ care să corecteze inechitățile din sistemul de pensii, care să asigure sustenabilitatea și predictibilitatea sistemului și care să respecte *principiul contributivității* în raport cu beneficiarii drepturilor de pensie.

Legea nr. 360/2023 a intrat în vigoare în integralitate începând cu data de 1 septembrie 2024, iar la adoptarea ei s-a avut în vedere:

- eliminarea inechităților dintre beneficiarii sistemului, respectiv atât între genuri, cât și dintre categorii de persoane care au desfășurat activitatea în aceleași condiții de muncă și cu un nivel de salarizare relativ similar, indiferent de anul pensionării. Această direcție de reformă este necesară ținând cont de faptul că legislația anterioară, cu numeroasele modificări și completări legislative, a determinat multe inechități care au generat nemulțumiri pensionarilor aflați în plată cu cuantumuri diferite, deși au realizat aceeași perioadă de contribuții;

- întărirea *principiului contributivității*, astfel încât cuantumul pensiei să reflecte activitatea profesională și contribuția la sistemul public de pensii, în raport de veniturile realizate de asigurat, prin introducerea unei noi formule de calcul, bazată pe numărul de puncte realizat de fiecare beneficiar, care va asigura consolidarea legăturii dintre contribuția plătită și beneficiul acordat;

- menținerea unui nivel adecvat al pensiilor, prin raportare la riscurile și vulnerabilitățile cu care se confruntă sistemul public de pensii din România și oferirea de șanse egale la drepturi de pensie adecvate și durabile, în scopul prevenirii sărăciei persoanelor de vârstă înaintată;

- reglementarea unui mecanism de indexare a pensiilor, corelat cu realitățile economice.

Referitor la noua lege a pensiilor, în vederea eliminării inechităților din sistemul public, întărirea *principiului egalității și al contributivității*, precizăm faptul că aceasta reglementează o formulă de calcul bazată pe numărul de puncte realizat de fiecare beneficiar, potrivit *principiului contributivității*, astfel încât să fie corectate mare parte din inechitățile sistemului public de pensii prin eliminarea indicelui de corecție și a stagiului complet de cotizare diferit.

Astfel, a fost înlocuită vechea formulă de calcul care cuprindea utilizarea indicelui de corecție și a stagiului complet de cotizare diferit în raport de data nașterii și condițiile de muncă și care, în timp, au condus la mari decalaje între cuantumurile pensiilor stabilite în sistemul public de pensii.

Totodată, obiectivul reformei vizează asigurarea unui sistem de pensii sustenabil din punct de vedere financiar prin includerea în noua legislație a unei formule de calcul bazată pe numărul de puncte realizat de fiecare beneficiar, potrivit *principiului contributivității*, a unui mecanism de indexare a pensiilor clar și corelat cu realitățile economice. Noul mecanism de indexare va avea la bază indicatori reali și predictibili, care să genereze încredere în sistem concomitent cu asigurarea unei predictibilități reale a evoluției pensiilor publice.

Ca elemente de noutate, în *Legea nr. 360/2023* a fost introdus *principiul stabilității asigurării la sistemul public de pensii*, care este definit la art. 2 lit. j) din *Legea nr. 360/2023*, și se referă la faptul că, pentru stagiul de cotizare contributiv realizat pentru o perioadă mai mare de 25 de ani, se acordă un număr suplimentar de puncte, fiind stimulată rămânerea în activitate a asiguraților și prelungirea vieții active a acestora.

Încurajarea persoanelor de a rămâne un timp mai îndelungat pe piața muncii constituie principala soluție pentru redresarea dezechilibrelor din sistemul public de pensii și a asigurării sustenabilității financiare pe termen mediu și lung a acestuia.

Totodată, un alt element de noutate introdus de noua lege a pensiilor, stagiul de cotizare contributiv, este definit la art. 3 lit. r) din *Legea nr. 360/2023*, respectiv perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii.

De asemenea, a fost introdusă și noțiunea de stagiul complet de cotizare contributiv, la art. 3 lit. s) din *Legea nr. 360/2023*, acesta reprezentând perioada de timp prevăzută de lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare contributiv pentru a beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau, după caz, a pensiei anticipate.

Conform art. 162 alin. (1) din *Legea nr. 360/2023*: „Între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu efectiv realizată, în vederea deschiderii drepturilor de pensie. În aceste situații, pensia din sistemul public de pensii se stabilește numai pentru perioadele de stagiul de cotizare realizate în acest sistem”.

Având în vedere elementele de noutate introduse de *Legea nr. 360/2023*, clarificarea, dar și clasificarea stagiilor de cotizare contributive, necontributive și asimilate se regăsesc în cuprinsul art. 12 – 13 din *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii*, ținându-se cont atât de prevederile actualei legi a pensiilor, cât și de istoricul legislației din domeniul pensiilor.

De asemenea, în contextul elementelor de noutate privind stagiul de cotizare contributiv și stagiul complet de cotizare contributiv necesare pentru deschiderea dreptului la pensie la vârsta standard sau, după caz, vârsta standard redusă de pensionare specifice sistemului public de pensii, în norme s-a explicitat și modul de valorificare a stagiilor neintegrate sistemului public de pensii în contextul noilor principii pe care se bazează sistemul public de pensii.

Astfel, conform art. 18 alin. (2) din *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024*, „La determinarea stagiului minim de cotizare contributiv realizat prevăzut la alin. (1) se au în vedere pentru deschiderea dreptului la pensie, conform prevederilor art. 162 din lege, și perioadele de stagiul de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu efectiv

realizată în celelalte sisteme de asigurări sociale, neintegrate sistemului public de pensii”.

Totodată, potrivit dispozițiilor art. 129 alin. (1) din *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024*: „*Stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu efectiv realizată în sisteme neintegrate sistemului public de pensii, se au în vedere la deschiderea dreptului la pensie pentru limită de vârstă la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 la lege și la deschiderea dreptului de pensie de invaliditate*”.

În consecință, având în vedere prevederile legale susmenționate, vechimea realizată în sisteme neintegrate sistemului public de pensii poate fi avută în vedere la acordarea pensiei pentru limită de vârstă la vârsta standard de pensionare, intrând în calculul stagiului minim contributiv prevăzut de lege pentru acordarea acestei categorii de pensie, dar nu poate fi avută în vedere la deschiderea dreptului de pensie pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare și nu intră în calculul stagiului complet de cotizare contributiv necesar pentru reducerea vârstei standard de pensionare din sistemul public de pensii.

Prin urmare, în situația valorificării perioadelor realizate în sistem neintegrat, potrivit dispozițiilor art. 162 din *Legea nr. 360/2023*, coroborate cu cele ale art. 129 din *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024*, precizăm faptul că perioadele realizate în sistem neintegrat nu se includ în stagiul de cotizare contributiv realizat în sistemul public de pensii avut în vedere la acordarea punctelor de stabilitate.

Totodată, potrivit legislației anterioare datei de 01.09.2024, au existat situații în care vechimea în serviciu realizată în sistemul pensiilor militare de stat a fost valorificată la stabilirea drepturilor de pensie în sistemul public de pensii. În aceste situații, în care nu au fost aplicabile prevederile art. 192 din *Legea nr. 263/2010* și nu sunt aplicabile nici prevederile art. 162 din *Legea nr. 360/2023*, potrivit art. 112 alin. (5) din *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024*, „*numărul de puncte de stabilitate prevăzut la art. 85 alin. (3) din lege se acordă și pentru vechimea în muncă sau vechimea în serviciu efectiv realizată în sistemul pensiilor militare de stat, valorificată la stabilirea drepturilor de pensie în sistemul public de pensii, conform legislației în vigoare la data stabilirii/recalculării pensiei*”.

Prin adoptarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2009 privind instituirea indemnizației sociale pentru pensionari, cu*

modificările și completările ulterioare, s-a avut în vedere asigurarea, inițial cu titlu de pensie și ulterior, de indemnizație, a unui venit minim de subzistență pentru pensionarii sistemului public de pensii și pensionarii sistemului militar de pensii cu domiciliul în România, în situația cărora, fie datorită stagiului de cotizare, fie veniturilor realizate, cuantumul pensiei se află sub acest nivel. Indemnizația socială acordată ca diferență între nivelul cuantumului acesteia și nivelul cuantumului pensiei cuvenit sau aflat în plată, se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, respectiv prin bugetele Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și al Serviciului Român de Informații.

Dreptul la pensie, dreptul la alte forme de asigurări sociale ori protecție socială în sistemul public se acordă potrivit legii. Astfel, legiuitorul este în drept ca, în reglementarea cadrului sistemului de pensii publice, să stabilească criteriile și condițiile concrete în care persoanele pot beneficia de pensie, tipurile de pensii care pot fi acordate, reguli generale de acordare a acestora, precum și modul de calcul al pensiilor.

Legea nr. 360/2023 reprezintă forma actului legislativ agreat cu serviciile tehnice ale Comisiei Europene. Urmare a aprobării acestui act normativ de către Parlamentul României, a fost aprobată noua versiune a anexei CID la PNRR, inclusiv descrierea modificată a jalonului 214 - Actul (actele) juridic(e) privind sistemul de pensii.

În continuarea celor expuse mai sus, precizăm faptul că *Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență*, reglementează, la art. 24 alin (3), *principiul ireversibilității reformelor*, după cum urmează:

Comisia evaluează, cu titlu preliminar, fără întârzieri nejustificate, în termen de cel mult două luni de la primirea cererii, dacă au fost atinse în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului menționată la articolul 20 alineatul (1).

Atingerea în mod satisfăcător a jaloanelor și a țintelor presupune că măsurile legate de jaloanele și țintele care anterior au fost atinse în mod satisfăcător și nu au fost revocate de statul membru în cauză. În scopul evaluării, se iau în considerare și acordurile de tip operațional menționate la articolul 20 alineatul (6).

De asemenea, art. 6, alin (4) din Acordul de Finanțare semnat între România și Comisia Europeană prevede verificarea, la fiecare cerere de

plată, a faptului că măsurile îndeplinite anterior nu au fost revocate, inclusiv solicitarea de informații suplimentare și verificări ad-hoc la fața locului.

Statul membru trebuie să confirme, la depunerea fiecărei cereri de plată, faptul că țintele și jaloanele îndeplinite anterior nu au fost revocate, aceasta fiind o condiție pentru depunerea cererilor de plată pentru mecanismul de redresare și reziliență, în conformitate cu Anexa II la Acordul de Finanțare.

Acest principiu al ireversibilității reformelor a fost, de asemenea, preluat la nivelul legislației naționale, prin art. 5, alin. (2), lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, orice modificare adusă actelor normative care au făcut obiectul unor jaloane din Planul Național de Redresare și Reziliență care au fost evaluate pozitiv de Comisia Europeană duce la încălcarea principiului ireversibilității reformelor, respectiv a art. 24 din Regulamentul (UE) 2021/241, precum și a prevederilor Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021, conform celor prezentate mai sus.

Prin urmare, considerăm că, la acest moment, modificarea propusă duce la încălcarea art. 24 din Regulamentul (UE) 2021/241.

Menționăm că, anterior publicării, atât *Legea nr. 360/2023*, cât și *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024* au fost încărcate pe site-ul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, la categoria Transparență decizională, cu următoarea mențiune: „*Propunerile, sugestiile și opiniile cu privire la acest proiect pot fi transmise la adresa de e-mail dezbateri@mmuncii.gov.ro în termen de 10 zile calendaristice de la data publicării pe site*” (respectiv 31.10.2023 și 16.02.2024).

Astfel, în temeiul art. 108 din *Constituția României, republicată*, și al art. 169 din *Legea nr. 360/2023*, Guvernul României a adoptat *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024*.

Obligația generală de a contribui prin impozite și taxe la cheltuielile publice este stabilită în sarcina cetățenilor prin dispozițiile art. 56 din *Constituția României*.

Reglementarea contribuțiilor sociale obligatorii și a categoriilor de contribuabili este realizată prin dispozițiile *Legii nr. 227/2015*.

2. Dispozițiile propuse la art. 1 pct. 1 art. 4¹ alin. (2) al inițiativei legislative nu sunt corelate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2009*, potrivit cărora indemnizația socială pentru pensionari se acordă exclusiv pensionarilor din sistemul public de pensii și sistemul militar, în condițiile expres prevăzute de art. 2 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2009*, iar stabilirea și plata acesteia se realizează prin mecanisme specifice acestor sisteme.

Or, textul propus extinde sfera beneficiarilor și la pensionarii din sisteme neintegrate, fără a modifica în mod corespunzător cadrul normativ incident și fără a reglementa mecanismul concret de determinare a dreptului (în special în ipoteza cumulului de venituri din mai multe sisteme, reglementată de art. 3 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2009*).

În plus, utilizarea sintagmei „*beneficiază de toate drepturile sociale*” are un caracter neclar, fiind de natură să genereze dificultăți de aplicare, întrucât nu delimitează categoriile de prestații vizate și nici condițiile specifice de acordare.

Totodată, soluția legislativă propusă nu se integrează în conceptul indemnizației sociale ca mecanism de completare a veniturilor din pensii stabilite în cadrul sistemului public, ceea ce poate conduce la acordarea nejustificată a unor drepturi suplimentare beneficiarului.

În același sens, referirea la „*ajutoarele financiare ocazionale acordate pensionarilor sistemului public, finanțate din fonduri europene sau din bugetul de stat*” este neclară și nu sunt identificate concret aceste tipuri de ajutoare, cadrul lor normativ, ori condițiile de eligibilitate și autoritățile competente.

Sub aspectul modalității de plată a drepturilor, textul prevede că acestea se realizează „*prin casele teritoriale de pensii din cadrul sistemului public, în colaborare cu casele de pensii neintegrate*”, fără a detalia mecanismul concret de implementare. O asemenea formulare este lipsită de previzibilitate, nefiind stabilite atribuțiile fiecărei autorități implicate.

În raport cu dispozițiile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2009*, care prevăd în mod expres că indemnizația socială se stabilește și se plătește de către casele teritoriale de pensii din sistemul public, soluția legislativă propusă introduce noțiunea de „colaborare” susceptibilă să genereze dificultăți de înțelegere și aplicare a normei.

3. La art. 1 pct.2. art. 51 alin. (3) al inițiativei legislative, textul nu este corelat cu reglementările existente privind reducerea vârstei de pensionare pentru femeile care au născut și crescut copii (prevăzute în tabelul 3 din *Legea nr. pentru 360/2023*), care condiționează acordarea beneficiului de realizarea stagiului complet de cotizare contributiv, fără a distinge în mod expres între sisteme.

Introducerea posibilității de cumul între sisteme, fără a preciza modul concret de calcul generează incertitudine juridică și imposibilitatea aplicării practice a soluției. În plus, persoanelor care au realizat stagii exclusiv într-un sistem ar putea fi dezavantajate față de cele cu cariere mixte, în lipsa unor reguli de echivalare, ceea ce ar putea duce la încălcarea art. 16 din *Constituție*.

4. Art. I pct.3 - art.97 alin. (3¹) al inițiativei legislative, potrivit căruia tarifele poștale aplicabile sistemelor de pensii neintegrate sunt „asimilate” celor din sistemul public, stabilite prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat, este lipsit de claritate și previzibilitate, întrucât noțiunea de „asimilare” nu este definită și nu rezultă dacă aceasta presupune aplicarea automată a acelorași tarife.

5. Art. I pct.4 - art. 100 alin. (4) al inițiativei legislative, potrivit căruia casele de pensii ale sistemelor neintegrate pot solicita extrase pentru uz oficial de pe actele de stare civilă „în cazurile justificate potrivit art. 156 și 157”, nu este corelat cu articole din *Legea nr. 360/2023* și ridică probleme de claritate și previzibilitate.

Astfel, art. 156 și 157 din *Legea nr. 360/2023* reglementează în principal procedura de recuperare a sumelor încasate necuvenit, inclusiv situații legate de decesul beneficiarului sau de existența unor plăți eronate, însă nu consacră în mod expres un drept de acces la date de stare civilă și nici nu definesc ce anume constituie „cazuri justificate” pentru solicitarea acestor informații.

6. La art. I pct.5 art. 152¹ al inițiativei legislative, formularea potrivit căreia sistemele de pensii neintegrate „*au dreptul să utilizeze tehnologiile digitale sub coordonarea CNPP*” este neclară deoarece nu poate fi înțeles dacă acest „*drept*” implică și obligația corelativă de a asigura accesul efectiv sau dacă este condiționat de anumite criterii. De asemenea, sintagma „*sub coordonarea CNPP*” nu clarifică atribuțiile Casei Naționale de Pensii Publice, limitele competenței sale sau raporturile juridice cu sistemele neintegrate.

Totodată, enumerarea aplicațiilor informatice (EESSI, JINA „*sau orice altă aplicație*”) are un caracter lipsit de precizie. Nu sunt reglementate aspecte esențiale precum securitatea datelor, interoperabilitatea sistemelor, responsabilitatea pentru erori sau incidente informatice și nu conține referiri la aplicarea *Regulamentului nr. 679 din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE*.

În plus, dispoziția potrivit căreia infrastructura locală și accesul la platforma digitală „*se face prin grija CNPP*” este ambiguă, nefiind clar dacă implică finanțarea integrală din fonduri publice, cofinanțare sau alte mecanisme.

7. Dispoziția de la art. I pct. 6 - art. 156 alin. (8) al inițiativei legislative intervine asupra unui domeniu derogatoriu de la dreptul comun instituit. În concret, art. 2187 din *Codul civil, cu modificările și completările ulterioare*, consacră regula indiviziunii succesorale asupra contului curent, impunând acordul tuturor comoștenitorilor pentru efectuarea operațiunilor, în timp ce art. 156 alin. (8) în forma actuală instituie deja o derogare de la acest regim, permițând restituirea sumelor necuvenite direct către casa de pensii. Extinderea acestei soluții și asupra caselor de pensii neintegrate este de natură să afecteze coerența sistemului.

Totodată, soluția legislativă propusă permite, în fapt, o ingerință directă asupra unui bun aflat în indiviziune, în absența consimțământului tuturor titularilor ceea ce poate conduce la afectarea art. 44 din *Constituție*.

În plus, norma este incompletă, nefiind reglementate ipoteze precum existența mai multor moștenitori cu interese concurente, incidența altor măsuri asupra contului (popriri, litigii) sau posibilitatea

contestării restituirii. În absența acestor clarificări, dispoziția este susceptibilă să genereze aplicări neunitare, afectând securitatea raporturilor juridice.

Sub aspectul conformității cu exigențele constituționale și legale prevăzute de art.74 alin. (4) din *Constituția României, republicată*, și de *Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, referitoare la prezentarea propunerilor legislative numai în forma cerută pentru proiectele de lege, semnalăm următoarele:

- intervenția legislativă de la art. I pct.6 presupune o modificare a art.156 alin. (8) din *Legea 360/2023*, astfel că, în conformitate cu art. 59 alin. (2) din *Legea nr.24/2000*, textul introductiv trebuia să indice expres că dispoziția „se modifică și va avea următorul cuprins”, cu redarea integrală a noii reglementări;

- potrivit dispozițiilor art. 46 alin. (5) din *Legea nr.24/2000*, la legi este obligatoriu ca, în finalul actului, să se facă mențiunea despre îndeplinirea dispoziției constituționale privind legalitatea adoptării de către cele două Camere ale Parlamentului, sens în care trebuia indicat art. 76 alin.(2) din *Constituția României, republicată*.

8. Referitor la pct.1 al art. II din inițiativa legislativă, precizăm că regulile speciale de impozitare, reglementate pentru cultele religioase prin prevederile lit. a) de la alin. (1) al art.15 din *Codul fiscal*, sunt aplicabile și părților componente ale cultelor religioase cu personalitate juridică, inclusiv caselor de pensie ale cultelor religioase, neintegrate în sistemul public de pensii.

Menționăm că termenul „Biserică”, utilizat în cadrul articolului nou introdus în *Legea nr.227/2015*, respectiv art.15¹, este nedefinit de prevederile *Codului fiscal*, ceea ce poate crea incertitudine în aplicarea prevederilor *Codului fiscal*.

Totodată, precizăm că exemplificarea aplicării regulilor speciale de impozitare, menționate anterior, pentru părțile componente ale cultelor religioase a fost reținută pentru completări ulterioare ale normelor de aplicare ale *Codului fiscal*.

9. Referitor la pct.2 al art. II din inițiativa legislativă, precizăm următoarele:

Potrivit prevederilor art.141 lit. b) din *Codul fiscal*, veniturile din salarii și asimilate salariilor realizate de către persoanele fizice asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale, din activități pentru care există obligația asigurării în aceste sisteme potrivit legii, sunt exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale datorate la sistemul public de asigurări sociale.

Astfel, prevederile *Codului fiscal*, referitoare la baza de calcul al contribuției de asigurări sociale, cota contribuției, termenele legale de declarare și plată și orice alte reguli fiscale în acest sens, nu sunt incidente contribuțiilor de asigurări sociale datorate în baza unor legi speciale, prin care sunt reglementate sisteme de pensii neintegrate sistemului public.

În consecință, considerăm că propunerea de la pct.2 al art. II din inițiativa legislativă poate fi considerată contrară prevederilor alin.(1) al art.1 din *Codul fiscal*, potrivit căroră *Codul fiscal* stabilește: „*cadru legal privind impozitele, taxele și contribuțiile sociale obligatorii prevăzute la art.2 alin.(2), care sunt venituri ale bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetului asigurărilor pentru șomaj și fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale; contribuabilii care au obligația să plătească aceste impozite, taxe și contribuții sociale; modul de calcul și de plată a acestora; procedura de modificare a acestor impozite, taxe și contribuții sociale*”.

În ceea ce privește sistemele de pensii ale cultelor religioase din România, neintegrate în sistemul public, prevederile art. 24 din *Legea nr.489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*, republicată, cu modificările ulterioare, specifică următoarele:

”(1) *Salariații și asigurații cultelor ale căror case de pensii sunt integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat vor fi supuși prevederilor legislației privind asigurările sociale de stat.*

(2) *Salariații și asigurații cultelor care dispun de case de pensii sau fonduri de pensii proprii se supun regulamentelor adoptate de către organele de conducere ale cultelor, în conformitate cu statutele acestora și în acord cu principiile generale ale legislației privind asigurările sociale de stat*”.

Astfel, precizăm că legislația specifică (regulamente, statute) privind asigurările sociale pentru personalul cultelor religioase din România este structurată diferit, în funcție de modul în care cultele au

ales să își organizeze sistemul de asigurări sociale, fie prin integrarea în sistemul public, fie prin organizarea unor case proprii de pensii. În situația în care cultele religioase înființează sisteme proprii de asigurări sociale, Regulamentele de organizare și funcționare prevăd norme specifice privind calculul, declararea și plata obligațiilor ce revin sistemului propriu de pensii.

Totodată, menționăm că, prin introducerea art.137¹ în cuprinsul *Codului fiscal*, în forma propusă de inițiativa legislativă, regula devine incidentă tuturor sistemelor de pensii neintegrate sistemului public de pensii¹.

10. Referitor la conținutul instrumentului de motivare a soluțiilor preconizate prin prezentul proiect de act normativ, semnalăm că, din analiza *Expunerii de motive*, rezultă că aceasta nu respectă cerințele prevăzute de art. 6 alin. (1) și (2) precum și art. 31 alin. (1) din *Legea nr.24/2000*. Astfel fiind, era necesară justificarea în *Expunerea de motive*, în mod punctual și temeinic a soluțiilor normative propuse, cu redarea cerințelor care reclamă intervenția normativă, cu referire specială la principiile de bază și finalitatea reglementărilor propuse, cu evidențierea elementelor noi.

Totodată, semnalăm posibile vicii de neconstituționalitate constând în lipsa de accesibilitate, claritate și previzibilitate [art. 1 alin. (5) din *Constituție*] sens în care arătăm că în ceea ce privește *principiul calității legii*, Curtea Constituțională a statuat constant în jurisprudența sa că „*legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. Normele juridice trebuie să aibă o redactare clară și predictibilă, astfel încât cetățeanul să își poată adapta conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita (Decizia nr. 189/2006, Decizia nr. 903/2010, sau Decizia nr. 26/2012). Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în*

¹ inclusiv sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, reglementat prin *Legea nr.72/2016, cu modificările și completările ulterioare*

domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului (Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza Sissanis împotriva României, paragraful 66)”.²

11. Apreciem că aplicarea prevederilor inițiativei legislative ar putea conduce la un impact negativ asupra bugetului consolidat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

ILIE LAURIN BOLOJAN
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului

² Decizia nr. 721/2020 referitoare la admiterea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind unele măsuri în domeniul fondurilor nerambursabile europene.